

**Kuljetuspalvelujen
soveltamisohjeiden esittely
vammaisneuvostolle 11.5.2023
Katja Vuori**

keusote.fi

HYVINKÄÄ | JÄRVENPÄÄ | MÄNTSÄLÄ | NURMIJÄRVI | PORNAINEN | TUUSULA

Liikkumista tukevat palvelut (SHL 23 §)

- Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne (mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne) on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen
- SHL:n mukaisia liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.
  - Esim. matkat terveydenhuollon palveluihin eivät kuulu tämän tuen piiriin

Liikkumista tukevat palvelut (SHL 23 §) toteuttamistavat

- Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:
  - 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
  - 2) saattajapalveluna;
  - 3) ryhmäkuljetuksina;
  - 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
  - 5) muulla soveltuvalla tavalla.

Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Soveltamisohjeeseen tulevat muutokset

keusote.fi

HYVINKÄÄ | JÄRVENPÄÄ | MÄNTSÄLÄ | NURMIJÄRVI | PORNAINEN | TUUSULA

Kuljetuspalvelu (SHL)

- Matkojen määrän ja kuntarajojen on suunniteltu pysyvän ennallaan
- Kuljetuspalvelua voi saada tällä hetkellä 8 matkaa kuukaudessa (pitkäaikaisessa asumispalvelussa max. 4 matkaa). Matkoja voidaan myöntää yksilöllisellä harkinnalla tätä enemmän esim. mahdollistettaessa lyhytaikaisille hoitojaksoille kulkeminen

Tulo ja varallisuusrajat (SHL)

- Nykyiset tulo ja varallisuusrajat (määritellään vuosittain loppuvuodesta seuraavan vuoden asiakasmaksujen määrittelyn yhteydessä)
  - Yksin asuvan henkilön tuloraja on 1300 euroa/kk ja pariskunnan kohdalla 2400 euroa/kk
  - Varallisuusraja on 5000 yksin asuvalla henkilöllä ja 8000 euroa pariskunnalla (on huomioitu vain käteisvarallisuus)
  - Esim. asumistukea, vammaistukea, hoitotukea, omaishoidontukea ym. ei huomioida tulona

Mahdollisuus saattajan käyttöön (SHL)

- Saattajapalvelua on tarkoitus kehittää hyvinvointialueella silloin kun asiakas pystyy hyödyntämään saattajan avulla julkista joukkoliikennettä tai kutsujoukkoliikennettä
  - Omaisen toimiessa saattajana, hänelle voidaan korvata julkisen liikenteen taksan mukainen maksu

Lainsäädännöstä johtuvat muutokset soveltamisohjeisiin VPL

- Tulevassa vammaispalvelulaissa puhutaan liikkumista tukevista palveluista
  - Kuljetuspalvelu on yksi tavoista toteuttaa VPL:n mukaisia liikkumista tukevia palveluja
- Vammaispalvelulakiin tulevat uudet palvelut, joiden käyttöön liittyy tarvittaessa kuljetuksen järjestäminen
- Mahdollisuus myöntää tavanomaisen elämän matkoihin alle 18 matkaa kk, mikäli asiakas hakee vähäisempää määrää
- Uudet käsitteet:
  - Toiminnallinen lähikunta
  - Oman elämän kannalta merkittävä kunta

Mihin liikkumisen tukea myönnetään?

- Palvelua on järjestettävä työ- ja opiskelumatkojen lisäksi jatkossa työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan ja muun tavanomaisen elämän matkoihin välttämätön määrä
- Jatkossa tavanomaisen elämän matkoja voidaan myöntää myös alle 18 matkaa, mikäli asiakas tätä itse hakee
- Palvelua on järjestettävä tarvittaessa valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin

Liikkumisen tuen toteuttamistavat VPL

Palvelu voidaan toteuttaa:

- 1) kuljetuspalveluna;
  - 2) Henkilökohtaisen avun avulla; (erillinen soveltamisohje)
  - 3) Saattajan avulla;
  - 4) Antamalla taloudellisenä tukena henkilön käyttöön auto tai muu hänelle sopiva kulkuneuvo;
  - 5) Myöntämällä auton tai muun kulkuneuvon hankintaan taloudellista tukea; (erillinen soveltamisohje)
  - 6) Muulla soveltuvalla tavalla
- Palvelu voidaan toteuttaa yhdellä tai useammalla toteuttamistavalla
  - Kuljetuspalvelumatkoja voidaan yhdistellä toteutettavaksi useamman asiakkaan kesken samalla kulkuvälineellä, jollei siitä aiheudu matkustusajan kohtuutonta pitenemistä tai muuta kohtuutonta haittaa vammaiselle henkilölle

VPL kuljetuspalvelun alueisiin tulevat muutokset

Muut kuin työ- ja vapaa-ajan matkat tulevassa vammaispalvelulaissa:

- Oman asuinkunnan alue
- Oman asuinkunnan ja toiminnallisten lähikuntien välillä
- Oman asuinkunnan ja oman elämän kannalta merkittävien kuntien välillä
- Toiminnallinen lähikunta: lähin mahdollinen kunta, josta tarvittava palvelu on saatavilla
- Oman elämän kannalta merkittävä kunta: Kunta jossa vammaisella henkilöllä on tarve käydä toistuvasti perhe- tai ystävyyssuhteen, vapaa-ajan asunnon tai muun vastaavan syyn vuoksi.
- Erityisestä syystä kertaluonteisia matkoja voi tehdä myös muiden kuntien alueelle

Muutokset nykyisiin soveltamisohjeisiin:

- Toiminnallisiksi lähikunniksi tulkitaan pääsääntöisesti asiakkaan asuinkunnan rajanaapurikunnat
- Mahdollisuus Helsinkiin suuntautuvasta 6 matkasta kk päätöksessä automaattisesti kaikille palvelun saajille jää pois
  - Arvioidaan yksilöllisesti

Ostavastuosuudet VPL

- Nykyisissä soveltamisohjeissa määrittyvät omavastuosuus on koko alueella sama riippumatta esim. matkan pituudesta.
- Tulevissa soveltamisohjeissa matkojen hinnat perustuvat pääsääntöisesti alueella liikennöivien bussien julkisen liikenteen hintoihin. Omavastuosuudet määritellään kilometrivyöhykkeittäin ja kunnittain.

Muut keskeiset muutokset soveltamisohjeissa VPL kuljetuspalvelu

- Taksin tilaaminen annetusta numerosta ohjeiden mukaisesti annettujen tilausaikojen puitteissa
- Kuljetuspalveluun liittyvät päätöstä tehdessä myönnettävät lisäoikeudet
- Jatkossa matkojen yhdistely (myös SHL kuljetuspalvelu) ellei asiakkaalle myönnetä päätöstä tehdessä yhdistelykieltoa
- Matkan aikana tapahtuvan kohtuullisen pysähdyksen aikaraja

Lähteet

- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Valiokunnan mietintö StVM 52/2022 vp – HE 191/2022 vp (Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta: Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi)

Kiitos!

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue